

си дължина. Неравномерните струни дават не еднакви амплитуди при трептенията, а вследствие на това — и нечисти тонъ.

Струнни лъкови инструменти — се наричатъ тѣзи, при които тонътъ се получава чрезъ търкане на струните. Предполага се, че началото на С-тъ И. е въ северните народи. Резонансниятъ корпусъ на С-тъ И. е ималъ — презъ различните времена — различна форма, като върху нея сж влияли и формите на щипящите инструменти. Тя е била крушовидна, обла, трапецовидна. Постепенно се образуватъ семейството на виолитъ, а въ срѣдата на XVII с. се явява цигулковото семейство, което постоянно го съвсемъ измѣства, за да остане отъ първото само контрабаса (гл. Инструменти).

Стяфордъ, съръ Чарльсъ Уилиерсъ — Stanford, Sir Charles Willers — значителенъ английски, собствено ирландски компонистъ, род. 30 септ. 1852 въ Дублинъ, умр. 29 мартъ 1924 въ Лондонъ, ученикъ на О'Лири и Р. Стюартъ, а също — за малко време — и на Райнеке въ Лайпцигъ и Килъ въ Берлинъ; D-rmus. hon. с. отъ Оксфордския и Кембриджкия университети, диригентъ на университетските Музикални дружества въ Кембриджъ, и на „Баховия хоръ“ въ Лондонъ, отъ 1887 е професоръ въ Кембриджския университетъ, 1897 поема ръководството на Филхармоничното общество въ Лидъ, а 1901 — диригентъ и на тамошните музикални тържества. — Като компонистъ, С. принадлежи къмъ националната английска школа, а неговата личностъ, съ своята многостранна надареностъ, има универсална широта. Композиции (най-важни) — 9 симфонии, 3 клавири, 2 цигулки, и по единъ челоуъ и кларинетовъ концерти. 6 ирландски фантазии за пиано и цигулка, 2 триа, 8 струнни квартета, по единъ клавиръ-квартетъ и квинтетъ, 2 струнни квинтета, оперитъ: „Заблудениятъ пророкъ отъ Корасанъ“ (1881), „Савонарола“ (1884), „Кантербърийскиятъ пилигримъ“ (1884), „Много шумъ за нищо“ (1900 — по Шекспиръ), „Критикътъ“, „Плтуващиятъ компаньонъ“, голѣмитъ хорови творби за хоръ и оркес-

търъ: „Бардътъ“, „Елегична ода“, „Плтуването за Мелдунъ“, „Боятъ при Балтикъ“, „Уйелингтонъ“, „Последната поща“ и др., 5 сонати, и други творби за органъ, много пие-си за пиано — вариации върху една аглийска тема съ оркестъръ, много пѣсни и балади, сборки отъ ирландски пѣсни, мѣжки и смѣсени хорове. Освенъ това, писалъ: „Студии и спомени“ (1908), „Музикална композиция“ (1912) и др.

Субдоминанта — subdominante = поддоминанта. IV степенъ на диатоничната тонова стълба, и тризвучието на IV степенъ въ dur и moll. Напр. въ С. dur: f, a, c; въ минорни тональности С-та е винаги минорно тризвучие, а при мажорнитъ — мажорно и минорно. (Въ С. dur: f, a, c и f, as, c).

Субито, ит. subito = ненадежно.

Субъектъ, лат. subjekt — се нарича темата на една fuga, или друго творение, въ полифоненъ стилъ.

Субретка (и), фр. soubrette — се наричатъ, въ оперните театри, застъпващите сопранови партии — съ веселъ, живъ характеръ. Една истинска субретка трѣбва да обладава не мощенъ, но лекъ и свежъ гласъ, и да бѣде подвижна и игрива на сцената.

Субсемитониумъ моди, лат. subsemitonium modi — се нарича полу-тонътъ подъ тониката на една тональность — чувствителния тонъ. Напр. въ с dur: — h-c; въ g dur fis-g; въ a moll; gis-a; въ d moll cis-d и пр.

Суда, Станиславъ — Suda, Stanislav — чешки компонистъ и виртуозъ на флейта, род. 1865 въ Пилзень, умрѣлъ 1931 с. т.; — ослѣпѣлъ на младини, изпѣкналъ като виртуозъ, педагогъ и компонистъ, писалъ опери: „Предъ разпятието“, „Лешетинския ковачъ“, „Баръ Кохба“, „Jl. divino Bohemo“, програмната симфония „Животъ въ мрака“ и симфоничната поема „На музиката“. С. е билъ съветникъ и членъ на Чешката академия.

Суза, Джонъ Филипъ — Sousa, John Philip — американски компонистъ отъ испанско-нѣмски произходъ, род. 6 ноем. 1854 въ Вашингтонъ, ученикъ на Дж. Еспута (цигулка) и Ж. Бенкертъ (хармония), билъ ка-